

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ — „
Egros szám ára. 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábon belül sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzori hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Adler Ignác.

Egy szegény, de becsületes emberrel kevesebb van ezen a világon. Adler Ignác, garam-kis-sallói korcsmáros pár nap előtt felakasztotta magát. Hát ez a nagy esemény? Zsidó volt Devecserben, vagy korcsmáros Garam-Kis-Sallón, — hiszen ez egyre megy. Maradt még zsidó korcsmáros elég ezen a világon; ki venné azt észre, hogy a számuk egygyel megfogyatkozott?

És mi mégis itt, e lap élén siratjuk el ezt a szegény zsidót; itt, hol a napi politika nagy eseményeit szoktuk bíráló tárgyává tenni; s hol társadalmunk irányeszméinek tünetei fölött gyakoroljuk ellenőrző s uttörő hivatásunkat.

Adler Ignác öngyilkossága fölött nem lehet egy rövid hír közlésével napi rendre térnünk: mert ez nem a mindennapi öngyilkosságok szomorú rovatába tartozik; mert e szerencsétlen embert tulajdonképen nem önkéze gyilkolta meg, hanem a felekezeti és fajgyűlöletnek még ma is köztünk garázdálkodó, alávaló bűjtogatója ülcözte halálba.

Talán emlékeznek még olvasóink az ultramontanizmus sötét lovagjainak azon nem régiben kifundált sensatiójára, melyet a garam-kis-sallói rituális gyilkosság hangzatos czime alatt kürtöltek ország-világgá; s melylyel az emberi tudatlanságra és legaljasabb indulatokra támaszkodó s fajgyűlöletet predikáló álapostolok mindenkép felakarták eleveníteni a zsidó testvéreinkre ráfogott rituális vérvád agyrémét.

Mikor mi a rituális gyilkosságban utazó ultramontan szennylapok egy-egy ilyen újabb hajmeresztő kirohanását olvassuk: gonykacajjal fogadjuk azt, annak biztos tudatában, hogy értelmes és becsületes emberek úgy sem adnak hitelt e rég elcsépett, kintorna nótának; s még kedvünk telik benne, hogy a gyűlöletnek konkolyhintő szájhősei ily beszédközpontok pár nap alatt rendesen megczáfolt otromba — hazugsággal magokat és szavahihetőségüket pellengérré.

Csak hogy ezek a bűjtogatók nem az értelmes, nem a becsületes emberekre számítanak; hanem a gyűlölködő fanatizmusra, a rémeket látó babonára, a sötét butaságra, az emberiség sőpredékére.

Mit bánják ők, ha alávaló s alattomos üzelmeikről lehull is a lepel s a testvérgyűlöletre szíró aljas rágalom és hamis vád saját elvetemült lelkükre hull vissza: ők elérik a czélt azzal, hogy újabb gyanút ébresztenek megbabonázott hűvek lelkében, hogy beszurják abba az ádáz

gyűlölet-ég fulánkját s elhintik a konkolyt és gyilkos csomorikát a mi becsületes, egészséges társadalmunk szép fejlődésnek indult vetésébe.

Tépjétek le testetekről azt a palástot, dobjátok el szennyes kezeitekből azt a keresztet, ti báránybőrbe bújó farkasok, kik a mindnyájunkat egyesítő szeretet szent evangélioma helyett a gyűlöletet predikáljátok s testvérirtó harcra bűjtogátjátok a hazugságaitokra hallgató buta tömeget!

Adler Ignác maga sem tudja, hogy? — egyszerre csak világtörténelmi alakká lett.

Garam-Kis-Sallón eltűnt egy kis leány, a kit a korcsmáros Adler Ignác küldtek; a korcsmáros Adler Ignác volt, a kinél azon időtájban több gyanus idegen zsidó megfordult stb. Hiszen ismerjük már ezt a régi nótát, melynek refrainje: Ujabb rituális gyilkosság. Az ultramontan sajtó nyomban sietett felhasználni s világgá kürtölni a garam-kis-sallói legújabb vérfürdőt, a sakterkés újabb áldozatát: a keresztényvérben gázoló zsidónak Adler és czinkostársainak rémtettét.

Adler Ignác jímor, becsületes ember volt világeletemben, kinek bűne legfeljebb annyi lehet, hogy nem annyira vért, mint inkább vizet kevert korcsmája látogatóinak italába.

A halálra rámült embert elfogják, letartóztatják, vallalják; s mikor pár nap múlva kiderül teljes ártatlansága: akkor szabadon bocsátják. Mert hiszen megkevert az áldozat s a garam-kis-sallói rituális gyilkosság vádjának szappanbuboréka pár nap alatt szétpattant.

Az aaptalanul bevádolt s meghurczolt ember sajtóért is indított a hamisan vádaskodó néppárti káplán ellen.

Adler Ignác nem volt hős lelkű ember, biz' ő szegény, gyenge idegzettel bírt. A letartóztatással s meghurczolással járó izgalom, felesége s hét gyermekének sorsa miatti aggodás annyira megtörte, hogy beleőrült s zavart elme állapotában pár nap előtt felakasztotta magát.

Nyugodjál békével, szegény testvérem! kit a keresztény civilizáció tizenkilencedik századának végén a felekezeti és fajgyűlölet hirdető bűjtogatók kergettek halálba. Magam sem tudom, hogy szomorú sorsod fölött borongva, harag vagy szégyen okozza-e orcám pírulását?

Dr. Benedek János.

Kiegyezési tárgyalások. A kormány tagjai esztörtökön fognak Bécsbe utazni a kiegyezési tárgyalásoknak az osztrák

kormányval való folytatására. Elutazásukat megelőzőleg szerdán délután minisztertanács lesz. Az eddigi dispoziciók szerint hétfőn térnek vissza Bécsből a miniszterek.

A főrendiház ülése. A főrendiházban, e hét folyamán kerül napirendre az indemnitás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat. Ugyan akkor fogják tárgyalás alá venni a főrendiházban a közös póthitlekről s a katonai özvegyek és árvák ellátásáról rendelkező javaslatot is, a melyeket együttesen fog a képviselőház elnöksége alkotmányos tárgyalás és hozzájárulás céljából a főrendekhez átküldeni. A képviselőház eme — részleteikben is már elfogadott — törvényjavaslatoknak harmadszor való olvasását hétfő ülésének napirendjére tűzte ki. Eredetileg úgy tervezték, hogy a főrendiház a főnnebb említett javaslatokkal együttesen intézzék el az elpusztult szőlők rekonstruálására vonatkozó törvényjavaslatot is, ez azonban lehetetlenné vált a most említett javaslata, képviselőházi tárgyalásának tulságosan hosszúra nyulása folytán.

KÜLFÖLD.

Goluchowszki Berlinben. Goluchowszki gróf elhagyta Berlint. Négy napi ott tartózkodása alatt naponta bőven volt alkalma arra, hogy beszéljen a vezető német államférfiakkal és a császárral is volt hosszab értekezése. Föltehető tehát, hogy az összes politikai függő kérdések fölött alapos eszmecs rétet folytattak. Afölött sem lehet kétség, hogy megegyezés történt. Ez már csupán annál a bősű viszonynál fogva is önként értendő, amelyet sok év óta és oly hivatalos képviselő, mint Szögyén berlini és Gutenberg gróf bécsi nagy követ ügyességgel és sikerrel ápoltak. A két barátságos állam külügyi politikájának felelős vezetői között való személyes jó viszony is sokban hozzá fog járulni az európai béke fenntartásához, mely a hármasszövetség tulajdonképeni célja. Határozott megállapodások nem történtek; de erre nem is volt ok, azonban az összes függő kérdésekben, úgy mint eddig, közösen fognak eljárni.

Uj angol akció Egyiptomban. A külügyi hivatalban tanácskozást folytattak a szudáni expedíció ügyében. S atin basa igen értékes információkat adott a kormánynak. Kairói távirat szerint ott az expedíció híre nagy örömet okozott. A khedivét, mikor tegnap a moséből palotájába tért, a közönség zajosan üdvözölte. Az egyiptomi hadsereg szabadságon levő angol katonatisztjei utasítást kaptak, hogy haladéktalanul térjenek vissza Egyiptomba. A Szudán elleni kivonuláson valószínűleg 12 zászlóalj összetoborzott zsoldos katonaság is részt vesz 100 angol katonatiszt vezénylete alatt. Ez expedíciónak tulajdonképeni célja Chartum visszafoglalása volt, most azonban Kasszala fölszabadítását is célozza. Beavatott körökben már régóta állítják, hogy titkos írásbeli szövetségi szerződés áll fenn Anglia és Oroszország között. A radikális lapok ellenzik úgy a titkos kabine politikát, mint a Szudán elleni expedíciót is. A konzervatív sajtó egyelőre tartózkodó magatartást követ.

Márczius idusa.

Debreczen, márczius 16.

Debreczen városában minden iskola, minden egyes méltóképen ünnepelte meg márczius idusát. Lobogódiszben uszott tegnap az egész város, a társadalom minden rétegét áthatotta az az erős nemzeti érzés, mely ezt a napot ünneppé tette. Fenséges gondolatok ténynyé válása, magasztos eszméknek testté változása, egy évezredes nemzeti lét fényes megpecsétlése, egy nagyszerű jövőnek szilárd alapletétele, mind, mind e napon öltött alakot.

Márczius tizenötödike képezi fényes tanubizonyosságát nemzetünk elpusztíthatatlan életérének és meg nem semmisíthető életakarátának. Egy nemzet, mely hosszú alomba merült; egy nemzet, amelynek tagjai már megsibbadtak, amelyről úgy látszott, mintha test-zervezete az enyészet esirait magában hordaná, egy hatalmas megrázásra felebredt, földrengesszerű viharra lábára állt, a kiaszott esontokba új élet költözött és egy hatalmas ugrással a sir szeléről a viruló élet közepébe, az ifjúság minden bóbájával megjelent a nemzetek sorában.

Debreczen városában átérezte mindenki e nagy nap jelentőségét. Ezt mutatja a fényes ünnepés, melyekről sorrend szerint közöljük kiküldött munkatársaink tudósításait.

A főiskola hivatalos ünnepe.

Főiskolánk lelkes tanári kara néhány évvel ezelőtt határozatiag kimondotta, hogy márczius 15-ét örök időkre iskolai ünnepélynek fogja tekinteni s megülésére mindig az összes tanári karok közös gyűlése teszi meg a szükséges intézkedéseket, hogy így a különböző tanszakok összetartozandóságát ezzel a ténynyel is documentálják.

Az idén is ennek a határozatnak az értelmében ülték meg a nemzeti szabadság ujjaszületésének nagy napját.

Az ünnepélyt a főiskolai énekkar egy már ezerszer hallott, nem is alkalmi, nem is valami szép dallal nyitotta meg, a mit — főiskolánk minden intézményének minel magasabb fejlődését óhajtván — nem szívesen ugyan, de kötelességszerűleg hozunk nyilvánosságra.

Az ünnepély több részében magasztos, szívet-lelket felemelő, s az ifjúság hazafias érzelmét fokozni, erősíteni nagy mértékben képes és alkalmas volt.

Nagy, Dr. Erdős József theol. tanár ur magas szárnyalású, mely buzgóságából fakadó gyönyörű alkalmi imát mondott, s gazdagon kárpótolt bennünket azokért a kinszenvedésekért, a miket más alkalommal a hivatalos orator részéről kénytelenek voltunk elszüvenedni.

Dr. Kérészi Zoltán főiskolánk jogakadémiájának ujjonnan választott fiatal tanára széles tanulmányra tamasztódó alkalmi beszédet tartott, a melyet lapunk legközelebbi számaiban szerencsénk lesz olvasóinkkal egész terjedelmében közölni.

Csajághy Károly joghallgatónak gyönyörű szaválata után az egész közönség alvára énekelte el a »Szózat« két első versét s ezzel az ünnepély véget ért.

A teljes számban megjelent tanárkarokon kívül a főiskola kormányzó hatóságai főt. Kis Aron püspök urral élükön; az 1848—49-diki agg honvédek, diszes hölgykoszoru és akkora érdeklődő közönség gyűlt egybe, a mennyit csak be birt fogadni az ós oratorium tágas, de ilyenkor mindig szűkes öble.

Ünnepély a főiskolában.

A főiskolai ifjúság tegnap délután ünnepelte meg márczius idusát. Az ünnepélyt a magyar irodalmi önképző társulat rendezte. Már délután két órakor megtelt a collegium udvara diszes közönséggel, úgy hogy a

hallgatóság egy része a nyitott folyosókra szorult. Fél háromra már alig tudtak utatörni maguknak a küldöttégek a nemzeti színü emelvényhez.

Egymásután vonultak fel a debreczeni függetlenségi kör, a főiskolai ifjúság, a főiskolai énekkar, a munkás betegsegélyző egyesület, a dalköre, az iparos ifjak önképző társulata, a csizmadia társulat mind a saját egyleti zászlóik alatt.

Három órakor jöttek a 48-as honvédek zászlójuk alatt egyenruhába öltözve, s helyet foglaltak az emelvény körül. A közönség lelkesen megjelenezte a szabadságharcz elagott bajnokait.

A himnusz elhangzása után Soltsz Elemér lépett az emelvényre, s felolvasta Sifrány Lajosnak alkalmi emlékbeszédét, melyet többszöri eljenzéssel szakított felbe a közönség.

Az emlékbeszéd után a »Talpra magyar«-t énekeltek el a dalegyletek.

Rendkívüli nagy hatással szaválta el az »Ünnepi óda«-t Csajághy Károly joghallgató. Érezes hangja betöltötte az egész collegium udvarát; még a második emeleten lévők is tisztán megérették szavát.

Ennen a »Marseille«-éneklése után az emlékkertbe vonult a közönség s a nagy templom mögött félkörben foglalt állást az egyesület küldöttései körül.

A »Szózat«-éneklése után Bagaméri Károly szaválta el a »Talpra magyar«-t nagy hatással.

Lélekemelő jelenet következett ezután. Az ezrekre mennő néptömeg egy szívet, egy lélekkel énekelte el a »Fosuth dal«-t.

Olyan megindító volt ez, hogy sokan el-érzékenyedve könyekre fakadtak, sokan az öreg honvédek közül is.

Az ünnepély négy óra után ért véget, s a részvevő közönség lelkes hangulatban oszlott szét.

A felsőbb leányiskolában.

Diszes hölgyközönséggel telt meg az sv. ref. felsőbb leányiskola terme tegnap délelőtt, a növendékek és tanárok által rendezett igazán szép és lélekemelő márczius tizenötödiki ünnepélyre.

Szinte öröm volt nézni a bohó kis leánykakat, kiknek repesett a szívük a boldogságtól.

Az ünnepélyen részt vettek között ott láttuk gróf Dégenfeld József főispánt, a leányiskola tanárnőit Kaloosa Róza igazgatónő vezetésével és még igen sokakat.

Az ünnepély pontban 11 órakor kezdődött és a következő pontokból állott: »Nyitány« Hunyady László operából, Erkel Ferencztől, zongorán előadták Kovács Irma és Both Jenke V. oszt. növendékek. »Nemzeti zászló« Heber Károlytól, énekelte az énekkar. »Terebélyes nagy fa« Tompa Mihálytól, szaválta Emmerth Leona V. oszt. növendék. Alkalmi felolvasás, tartotta Karácsonyi Ottilia. »Kurucz dalok«, a) Rákóczy kesergője, b) Bujdosó ének, előadta az énekkar. »A szabadság napja« Kozma Andortól, szaválta Juhász Jolán VI. oszt. növ. »Hymnus« Erkeltől, énekelte az énekkar.

Az előadó bájos hölgyek valamennyien részvevők a dícséretre és azokra a tapsokra, melyeket az apró kacsoéskáktól kaptak.

A bájos apróságok kedves csicsergése közül mint komoly jelentőségében nagy értékű dolgozat emelkedett ki az a felolvasás, a melyet az intézetnek egyik bájos és tudós tanára, Karácsony Ottilia ó nagysága tartott.

Lapjuknak különben is szűk, ma meg a szokottnál százsorta jobban igénybe vett tere nem engedi, hogy, a mint szeretnők, egész terjedelmében közre adjuk a gyönyörű dolgozatot, de nem tehetjük, hogy megfosszuk olvasóinkat ettől a lelki élvezettől, a melyet befejezésül szolgáló buzditó része a beszédnek minden művelt emberben gerjeszteni fog.

A beszéd záradéka a következő:

Ismerjétek meg ti is kötelességeiteket szeretett fiatal növendékeink! melyek a hajnalodó második ezer évben rátok várnak! Hiszen ti, mint magyar nők, tudjátok, hogy kötelességeitek vannak a hazával szemben, melyért mint magyar nők lelkesülni is tudtok. Hiszen a ti ereitekben is a Lorántfy Zsuzsánnak, Bornemisza Annak, Zrinyi Ilonak magyar vére forr, ti is részesei vagytok a költő büszke mondásának: »Magyar hölgynek születél, add érte sorsodat, magyar hölgynek születni nagy és szép gondolat.« — Rajta legyetek, hogy mindnyájan méltók lehessetek e dicső elnevezésre. Legyen szívetek, a magyar névhez méltóan nemes, lelketek művelt, jellemetek erős, használatok fel erőteljes ifjúagtok minden óráját, hogy testben és lélekben kifejlődve megálhassatok azon a helyen, hová a gondvilés rendel s hogy mindnyájan egy-egy porszemet hordhassatok a második ezer év dicsőségének fellegekbe nyuló bérceihez!

Töletek, mint nőktől nem a harc mezején, vagy a politika: zöld asztal mellett várja a haza a honfíerények bizonyosságait. Mint nőket, a természet a békés családi tűzhelyhez utal, hol egy kis kört ragyoghattok be lelketek fényével s melegíthettek fel szívetek lángján. — Talán lesznek köztetek, kiket a génusz más pályára hív el, mint művésznők, sőt tán mint tudósok fogtok dícsőséget szerezni a magyar névnek, — ki-ki, mint a gondvilés kimutatja számára az utat. De bárhová vezessen is jövőtök útja, maradjatok mindig magyarok és nők; így fogtok dísz hozni a nemzetre, így lesztek méltó leányai a hazának. Ismerjétek és szeressétek fajunk történetét, nyelvét, irodalmát, lelkesüljétek a hön költők dalain, hiven teljesítsétek a maguk kicsinyiségében is nagyjelentőségű kötelességeiteket, akkor becsületre váltok a hazának bármily sorsban, bármily körülmények közt. S bármily pályára hív el a végzet, őrizzétek feltékenyen a nőiség báját, első sorban nők s csak azután legyetek művésznők vagy tudósok. Vegyetek példát nagy költőink tipikus magyar nőalajairól, kik mind az ártatlanság, szüdeség, tiszta nőiség bájában ragyognak. Legyen mindegyiktek egy-egy szelid Anika, nyajas Etelka, Rozgonyi Pirooska vagy Szép Ilonka; — de legyetek boldogabbak, mint ők; szabadon követhessétek szívetek tiszta vágyát s csak a költők műveiből ismerjétek a bánat, lemondás, a hervadás s liliomhullás bus történetét. — Leleküljétek ifjú szívetekkel minden szépért, jóért és nemesért, tüzetek nagy czelekat magatok elebe s elmétek kincseit, melyeket áldozatkész egyházunk sz iskolájában művelhettek és fejleszthettek, adjátok a társadalomnak és hazának, — s a mint itt a vallás és honszerelem melegén nevelkedtek, úgy innen az életbe lépve is őrizzétek meg e vezéreszméket s szeressétek ezt a sok szenvedés után büszkén ünneplő hazát, áldozzatok, dolgozzatok érte s vonjátok le a szent kötelességet a költő dalából:

»Magyarország, Magyarország,
Fájdalomnak szent tanyája!
Rossz emberek mindig szólták
S most egy világ bámul rája.
Te légy ismét a mi nagy fánk,
Melyet őrzünk hiven, szentül . . .
— Hogy is volt csak a Miatyánk?
»Hazádnak rendületlenül!«

A kedves és lélekemelő ünnepélynek fél egykor lett vége.

A főreáliskolában.

Az állami főreáliskola ifjúságának önképzőköre szintén tegnap délelőtt tartott diszülésével adózott a hármasszeme szent ünnepének.

Nagy számmal voltak jelen a nagy közönség részéről, azonkívül a főreáliskola tanári kara is teljes számban jelent meg.

A program első pontja a zenekaré volt, mely a Rákóczy-induló lelkes hangjaival nyitotta meg a sikerült ünnepélyt.

A megnyitó beszédet Dr. Kardos Al-

bert vezető tanár tartotta, ecsetelve a nagy nemzeti ünnep jelentőségét. Az énekhar „Eljen őseink hazája” cz. dal előadása után Komlóssy Z. 8 o. t. „Emlékezés 1848. márcz. 15-ről” cz. beszédét olvasta fel. Bissók Gábor 6 o. t. Petőfi „Talpra magyar”-ját adta elő nagy tetszés mellett s azután az énekhar a „Marseillet” énekelte el. A program többi pontjai még ezek voltak: „A szabadság eszméje a magyar történelemben” irta és felolvasta Péter Elemér 7 o. t. „Labella bronda” előadta a zenekar. „Kossuth mint szónok” irta és felolvasta Stern Herman 8 o. t. „A ledől szobor” kitűnően szavalta Weisz Jenő 5 o. t. „Himnusz” előadta az ének és zenekar együttesen. „Induló” előadta a zenekar. Majd még Fazekas Sándor igazgató tartott lelkes, buzdító beszédet az ifjúsághoz és megköszönte a hallgatóságának a részvételét.

Az elemi iskolákban.

Az összes elemi ev. ref. iskolákban a tanítók és nagyszámu szülők jelenlétében ünnepelték márczius idusát.

A kis gyermekeknek fogékony lelke hamar megértette a tanító bácsi előadása után, hogy a magyar nemzet történetében miért van arany betűkkel bevésve e nap s a beszédek és szavaltatok után mindig bátrabban éljenek.

Az iskolákban lefolyt ünnepélyekről kaptuk a következő tudósításokat:

A kismester-utcai leányiskolában tegnap d. e. folyt le az ünnepély a következő program mellett:

1. Himnusz, énekeltek az összes növendékek. 2. Laura és Juliska színjáték, a „Kis Lap” című gyermek-újságból. Személyek: Halmainé Kiss Blanka, Laura unokahuga Ács Nagy Mariska, Bokros tisztartó Szmracsányi Ilonka, Korpásiné, Kis Izabella, Juliska, Petike gyermekei: Nagy Mariska és Katona Margitka. 3. A reményhez: (Csokonaitól) énekelte a gyermekek. 4. Emlékbeszéd, felolvasta Nagy Mariska. 5. Hazafias versek, egyes növendékek által felmondva. 6. Szózat, énekeltek az összes növendékek.

Öröm volt nézni az előadó kis lányok boldogságát, kik mindannyian ügyesen adták elő szerepeiket, a mely a tanító urnak egyedüli érdeme.

A Kossuth-utcai fiúiskolában.

Szép számu hallgatóság nézte végig ama lélekemelő ünnepélyt, melyet a Kossuth-utcai fiúiskola tanítói rendeztek márczius 15 emlékére. A nagy tágas terem zűfoglalásig megtelt, sőt a folyosón igen sokan állottak. Az ünnepély fél 9 órakor kezdődött az összes növendékek „Himnusz” éneklésével. Ezután Demjén Lajos tanító tartott hazafias szellemű beszédet, ismertetvén e nap fontosságát, jelentőségét, az első márczius 15 szereplő alakjait s ezek példájával buzdította a növendékeket a hazaszeretetre. Örömtől csillogó szemekkel s lelkesedéstől duzzadó kebellet dalolták a növendékek a beszéd után a „Talpra magyar”. — Majd Nagy Pál V. o. növendék lépett az emelvényre s elszavaltta Pósa Lajos „A hazafias költeményét” érzéssel, lelkesedéssel. Ezután a növendékek a „Szózat”-ot énekeltek s lelkesülten tértek haza a „Klapka” induló hangjai mellett.

Az ispotályi iskolában.

Az ispotályi leányiskolában nagyszámu hallgatóság jelenlétében folyt le a márczius 15-iki ünnepély.

Herceg János, Zong János, Horváth Lajos és Kerékgyártó József tanítók növendékei együttesen ünnepeltek a szép napon s ez alkalommal avatták fel az iskola új zászlóját is, melyre jelszavul írva van: „Isten áldd meg a magyart.”

Az ünnepély programja a következő volt. 1. Himnusz énekeltek az összes növendékek. 2. A márcziusi események felemlítése a tanító által. 3. Szaválás „Fohász” Dobos Jánostól; szavalt: Molnár Erzsébet V. o. n. 4. Szaválás „Az én hazám.” Mindszenti Gedontól, szav. Latinka E. VI. 5. „Honfida” Petőfi S. szav.

Csobai E. VI. o. t. s énekeltek a növendékek. 6. „Isten hozzád” Bajza Józseftől, szav. Nagy Teréz VI. o. n. 7. „Talpra magyar” Petőfi veshű Horkai Antaltól, szav. Balla Etelka I. s. o. n. 9. „Kossuth halálára” Dombi L. tól; szav. Szabó Julianna VI. o. n. 10. „Kossuth halálára” Szabolcska M. tól szavalt Villás Sára V. o. n. 11. „Kossuth álma” Pósa Lajostól szav. Kürösi J. V. o. n. 12. „Kossuth nótá” Dombi L. tól. énekeltek az összes növendékek. 13. „Hazámhoz” Szász K. tól szav. Kálmán M. V. o. n. 14. „Nyugosznak ok a hősiak”, Bajza Józseftől, szavalt Bor Julianna VI. oszt. növ. énekeltek az összes növendékek. 15. „Intés” Erdélyi Jánostól, szavalt Varga Zs. VI. o. növ. 16. „Fohász” Dobos Jánostól; szavalt Horkai Irénke I. o. növ. 17. „Mohaács” báró Eötvös Józseftől, szavalt Bundi Julianna V. o. n. 18. „Édes hazám” Erdei Zoltántól, szav. Tóth Erzsike I. o. tn. 19. „A legszebb nap” Versényi Györgytől, szav. Szilágyi Juliska V. o. növ. 20. „Magyar nép” Petőfi Sándortól, szav. Nagy Gizella V. o. n. 21. „Szűz földem”, Petőfitől, szav. Nagy Margitka II. o. n. 22. „A pófius”, Erdélyi Jánostól, szav. Szűcs Mariska V. o. n. 23. „Szózat”, énekeltek az összes növendékek.

A kis leánykák mindannyian ügyesen adták elő szavaltataikat, mi csupán az illető tanító urak érdeme. Valamennyi szavaló kis leánykát iskolatársnői lelkesen éljeneztek meg. A lélekemelő ünnepélynek ezzel vége lett.

Az ispotályi ref. fiúiskolák ünnepelése kiváló helyet foglal el a tegnapi nap történetében. Kiváló helyet kér nem azért, mert a növendékek által készített lobbogók kövételére méltó példák szolgálnak más iskolák számára, nem is az ott elmondott beszédek vagy költemények tartalma vagy a hazafias dalok miatt, hanem az ünnepély kezdetéért, az ünnepi program első számáért. N. t. Könyves Tóth Kálmán ur kezdeményezéséből ugyanis megjelentek a növendékek az ünnepeséget megelőző istentiszteleten.

Nem hiába mondja az ev. ref. vallás egyik tantétele, hogy a predikáció többet ér mindenféle szertartásnál, a világ összes cifra czeremóniánál. Azok a gyermekek s azok a felnőttek, szülők, a kik tegnap délelőtt az ispotályi templomban megjelentek, szent lelkesedéstől áthatva, vagy mondjuk úgy, hogy valószagos elragadtatással hallgatták azt a lángoló honszerelemtől ragyogó, alkalmi beszédet, mely vigasztalt, bátorított, megindított s magával ragadta hallgatóit, aligha hallottak ehhez hasonlót. A templomok szószékéről elhangzott igéket nem szokás, de nem is lenne célszerű nyilvános kritika tárgyává tenni, a K. Tóth Kálmán lelkész ur tegnapi beszéde azonban megérdemelné, hogy minél szelesebb körben elterjedjen.

A kereskedő ifjak ünnepélye.

A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete tegnap fél 7 órakor nagyszabású és igen sikerült márczius 15-iki ünnepélyt tartott az „Arany Bika” dísztermében.

A Bika fényes díszterme színültig megtelt elite közönséggel és mindvégig zajos tapsokkal jutalmazta az ügyes előadókat.

Az egyesület dalköre a „Szózat”-ot adta elő, azután Kócz Ákos lépett a felolvasó asztalhoz.

Felolvasásának címe „Egy fényes nap a múltból” volt s ez annál különösebb mert volt abban mindenről szó, csak a márczius 15-ikéről nem ámbár mindjárt felolvasásának elején megjegyezte, hogy ez a nap maga egy történelem. Elmélkedett a szabadság, hazaszeretet fogalmairól, majd egy ugrással átért a hőlgyekre, s aztán a 67-es alapról tartott dicsőíradákat és végül fölkiönt királyunk érdemeit méltatta hosszan és unalmasan. Hiszen titogtathatja valaki, hogy loyális a „D. E.”, hasábjain — mert hiszen van módja rá és türelmesek annak a lapnak a hasábjai — de egy oly fényes közönséget, mely azért gyűlt ott egybe, hogy felidézze ama szép napnak, 1858 márczius idusának, emlékét lángra gyuljon lelkében a szabadság, egyenlőség, testvériség, hármas eszméjének lelkesítő tüze, a hon-

szerelem lobogó lángja és halhatatlanainknak egy Kossuth Lajosnak, egy Petőfinek és anynyi sok jelesnek dicső emléke, — a 67-es alap dicsőítésével untatni, legalább is nem volt helyén. A közönség halkán megélejezte a felolvasót.

Majd B. Ruzsinszky Ilona urnó adott elő magyar népdalokat Rácz Károly zenekara kísérete mellett. A felolvasás után B. Ruzsinszky Ilona gyűjtő dalai jótékonyan hatottak a jelenvoltagekra és minden dalát megújrazták a művésznőnek.

Balogné Békéssy Róza urnó Jókai Mór „Anna keservét” a tőle már megszokott kitűnő előadásban láttuk és közönség viharos tapsokban részesítette remekeléséért.

Péter Olga k. a. a Rakóczy indulót énekelte el Rácz Károly zenekara kísérete mellett. Frenetikus tapsvihar tört ki, mikor a bájos kisasszony ajkáról a Rakóczy induló hangjai elhangzottak. Péter Olga kisasszony engedve a tapsoló közönségnek még magyar dalok elneklésével is megtoldotta számát.

Egeressy Gyula komoly szavaltata, Löw József hírlapíró vig szavaltata és a dalkörök a „Talpra magyar” éneklése után a program ki volt merítve.

Az ünnepély után vacsora, majd hajnalig tartó táncmulatság következett.

A 48-as honvédek ünnepe.

A debreczeni honvédegyesület minden esztendőben megünnepeli a sajtószabadság ünnepét.

Tegnap este tartották meg baljukat, melyre Blahánét is meghívták, de ő nem jelenhetett meg azon, mivel tegnap este nagyon is igénybe vette a bucsuzás.

Jól mulattak az öreg honvédek. Baljuk látogatott volt, a „Korona” terme előkelő közönséggel telt meg. A pezsgő jókedv, általános volt, s bizony az öreg honvédek közül is nem egy kapott kedvet a tánczhoz, s ott járta a fiatalok között!

A kitűnően sikerült mulatság, mely már évek óta zárja be márczius indusán ez ünnepelések sorozatát, egész hajnalig tartott.

Márczius 15 a zsidó iskolában.

A helybeli izr. iskola tantestülete, növendékei, szépszámu iskolások és hitközségi tagok jelenlétében az idén is megünnepelte márczius indusát.

Dr. Kardos Albert, tudós tanár, az izr. iskolák igazgatója, lelkes bszéddel nyitotta meg az ünnepélyt. Lélekemelő hangon magyarázta a növendékeknek márczius indusának nagy horderejét, hazaszeretetre, erényekre buzdítván a tanulókat.

Egyik osztály tanító beszélt azután a gyermekeknek a szabadságról. A növendékek szavalták az „Erős hit”-et Ábrányitól és „Talpra magyar”-t Petőfitől. Végre énekeltek a Himnusz és a Szózatot mire Dr. Kardos Albert meleg hangon megköszönte a jelenvoltagek szíves részvétét.

Színház és zene.

Flaha Lujza asszony estői

Hetedik este: márczius 14.

— Bimbófadás. —

Ezt a címet adhatta volna Tiszay Telen helyett a szombati előadásnak, mert ez fejezte volna ki igazán annak az estének a jellegét, érdekét és jelentőségét.

Keresztelőnek is mondhatnók, mert ezen az estén avattuk föl a legnagyobb magyar művésznő egyetlen bájos leányát a lelkesedés tüzkereztségben Thalia felkent papnői közé.

A mióta az első röpke hír éppen a mi lapunk révén világgá szált arról az örvendetes eseményről, a mely szombaton este valószággal be is következett, hogy t. i. Soldos Sárika k. a. szintén itt minálunk teszi meg a művészi szárnybontás első kísérletét, mintha csak friss láva hőmpölygött volna végig utczáinkon és téreinken, úgy égetett mindnyájunkat a vágy, az érdeklődés, a kíváncsiság sorvasztó tüze.

De nem csak minket fogott el a kíváncsiság. Az egész közel vidék forrongásba jött s a fővárosi legtekintélyesebb lapok távirati úton intéztek hozzánk kérdéskérdéseket a hír valósága felől s rendeltek meg ennyi, meg annyi helyet, vagyis inkább kértek, esedeztek, hogy szerezzünk nekik.

A hír valóságát örömmel igazoltuk, de a jegyre vonatkozólag a leghatározottabban kénytelenek voltunk kijelenteni, hogy egy pesti körleti palotáért sem lehetne már egy árva biléte sem venni. Pesti újságíró kollégáink hősies elszántságát bizonyítja, hogy mégis többen vállalkoztak a lehetetlenre s eljöttek ide mi hozzánk.

Nagyon örvendünk rajta, hogy itt voltak, mert legalább saját szemükkel győződtek meg mindarról, a mi történt s a mit híven visszaadni a legkésebb toll sem lehetne képes.

Nem is színelőadás volt az a szombati, hanem egy nagy nemzet óriás szívéből fájó sohajtként előtörő vajjon-ra örvendetes visszhangként felő igen!

Mióta híre jár — a mit mi még mindig szeretünk csak kósza hírnek hinni — hogy a magyar népszalmu föltek papnője végleg visszavonul szakadatlan diadalainak színteréről, a világot jelentő deszkákról, az egész nemzet aggódva kérdezi: vajjon lesz e Neki valaha folytatása?

A tegnapi este azzal biztat, hogy: igen!

Bimlőfakadás volt a mit a szombati előadáson láttunk.

Ott szemünk láttára pattant föl rejtejt bejairól a burok s ragyogó szírmának előkacsintó búbája s az édes illat, melyet maga körül terjesztett: mindazt mondják, hogy ugyanarról a rózsabokról fakadt ő is a melyben édes anyja jött e világra!

Igy meg nem avattak — mióta világ a világ — senkit Thalia papnőjévé. Egy egész nemzet felajzott érzelmei s a legmagyarabb város lelkesült ünneplése közben.

Boldog volt, a ki láthatta: boldog volt, a ki hallhatta: de legeslegboldogabb volt az édes anyja, a ki egész este ott remegett gyermeke sikeréért.

Pedig nem volt rá oka egy szemernyi sem.

Sarka teljesen otthon érezte magát a színpadon s kedves mozgásával, értelmes, hangos beszédével, ügyes alakításával, mindenek fölött pedig bájosan esengő és édes anyjára emlékeztető hangjával az édes remény-égnék egész tündérvilágát nyitotta fel előttünk.

Adja Isten, hogy az igaz magyar művészet dicsőségére, előbbvitelére, mindnyájunk igaz és őszinte öröme most kisarjadzott édes reményeink hosszú évtizedek diadalaiban hozzak meg a megvalósulás édes gyümölcseit.

A közönség lelkesedését, a melylyel a ragyogó napot s a mellette támadó szelid holdvilágot ünneplte, meg sem kíséreltem leírni.

Sárka öt különböző — külön-külön is rendkívül szép és értékes, együtt pedig valóságos virágzóönt képező csokrot és virágkosarat kapott, amelyek között legfeljebb volt az a kis negykerékű aranyos kocsi, amelyet két fehér galamb esőrébe fogott rózsaszínű seelyem pontlikán húzott be a színpadra.

Blaha Lujza asszonyt is, aki az este is paratlan művészettel játszotta a „jött-ment” szerepét — elhalmozta a közönség szeretetének, tiszteletének tularadó érzelmeivel és jeleivel, hisz a bájos lányához intézett elismeres, tisztelet és rajongó szeretet is a legnagyobb részben ő neki is szólt.

Az előadás többi szereplőiről csak nem régen mondvan el dicsérő megjegyzéseinket, lapunk szűk tere s közlendőink óriás tömege kényszerít bennünket szegényes tudósításunk befejezésére.

Utolsó este: márczius 15.

— Tündérlak Magyarhonban. —

Ebben a darabban bucsuztam el Debreczen sz. kir. város lelkes közönségétől, mikor innen a fővárosba vittek. Ebben a darabban akarom utolsó bucsuzásomat is megtenni!

Ezeket a szavakat intézte a nagy művész e sorok írójához, amikor legelőször szólt arról, hogy eredetileg négyre tervezett vendégjátékát meg fogja toldani.

Szívünket a legédesebb öröm töltötte el erre a kijelentésre, mert ez volt az a darab, amely Blaha Lujza művészetének mélyesége tengeréből mindig a legértékesebb igazgyöngy alakjában bukkant föl.

T a m á s s y v a l, a feledhetetlen Tamás s y val ebben aratták legszebb diadalaikat s ebben gyakorolták a legüdösebb hódító hatást a főváros polyglott, de jó érzésű lakosságára. Blaha Lujzának ez az egy szerepe többet magyarisított a főváros legcsökönösebb »spiszhurgerein», mint egy métermázsá magyarisító miniszteri reudelet. A közönynek kemény jégkérget meg nem törni a parancsnak éles fegyvere, de a szeretet melege észrevé lenül megengeszteli. Aldott legyen az a melegen szerető honleány! sziv, mely Blaha Lujza asszony kebelében miadonha dobogott.

Tehát ezt választotta újra bucsuzó a l. A közönség, mely itt léte alatt olyan határtalan szeretettel rajongta körül, bár szeretne nem hinni e bucsu-hírekben, de félvén hogy hátha mégis igaz, a minek még sokáig nem volna szabad bekövetkeznie, hogy t. i. Blaha Lujza asszony csakugyan megvált a színpadtól: még egy elkeseredett rohamot intézett a jegy dolgában megszorult Tiszay direktor ellen és ez kénytelen volt a zenekart kitelepíteni az orchestrumból s azt a helyet is a közönség rendelkezésére bocsátani. A zenekar azután a kulisszák mögött szorongott és ott recsegett a maga szerszámaival.

Mit mondjunk az előadásról, hisz az nem közönséges színelőadás volt, a hol a színpad és a közönség mit két külön világ áll egymással szemben: hanem egy paratlan nagy családi ünnepély, mely a legigazabb szeretet spontán — megnyilatkozásának szakadatlan levezetése volt, s a melyen a színpad és a nézőter egy határok által nem korlátolt birodalommal olvadt össze.

Felvonás közök alatt meg a színpadnak máskor szigorú tilalom alatt levő bejárói alig bírták beborosítani az előkelő hőlgyeket és urakat, a kik meg egy utolsó forró kézszeritást ohajtottak váltani a bucsuzó nagy művészével.

És mikor a vas függöny véleg bezárult s a közönség kénytelen volt végre oszladozni, olyan különös érzés uralkodott a szíveinken. Egy felől a büszke öröm s a friss élvezett boldogító, másfelől a válsra, bucsuzásra való gondolás fájdalmas érzete.

És most e nagy napoknak hű kronikása is leteszi a tollat. Fájó szívvvel teszi le!

Soha nem lesz hazai művészetünk történetében dicsőségben, diadalban, nemzeti jelentőségben ilyen kiemelkedő korszak, mint a minő a nagy művész saját elhatározásából nemzete akarata ellenére most van lezárulóban.

Az ő életpályája paratlan a világon.

A világtörténet tud nagy szépségekről, a kik ideig-óráig királyokat vertek rabbilincsre s nemzeteknek sorsát döntötték el szeszjűk szerint: de rövid idő múltán a jelentéktelenség szürke ködében tűntek el.

A művészet története ismer vakító és perzselő napokat, a kik gyors futamodással ragyogtak végig az egész világ mind a négy táját: de vegre is a feledés tengerébe merültek.

De, hogy valaki szépségével, egyéniségének búbájával és művészetével egész életén át egész nemzetének állandó szeretetét lekösse, ébrentartsa, sőt hévben folyton fokozza, arra eddig csak egyetlenegy példa van: a te életed, a te pályád az, nemzetünk édes szavu csalogánya!

Dr. Nagy Zsigmond.

Ujdonságok.

Blaháné bucsuja.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen márcz. 16.

Ma reggel utazott el városunkból a nemzet csalogánya az ő kedves közönségének bucsuzása m llett. A debreczeni pályaudvar megélénkült, s az érdeklődők serege szállta meg a bejáratokat.

Hatalmas éljenzéssel fogadták Blahánét, ki a város fogán jött, s az első osztályú váróterembe ment, hol a hírlapírók és művészek körének tagjai és városunk legelőkelőbb közönsége várták.

Nagyon meg volt indulva a távozó művész; szemében könyek csillogtak, midőn azt a nagy szeretet nyilvánulását látta az ő legkedvesebb közönsége részéről.

A perronra a hírlapírók és művészek körének tagjain kívül debreczeni ismerősei kísérték a művészt, ki egy elsőosztályú kocsiban foglalt helyet.

Mikor a vonat megindult, lelkes éljenzés tört ki, s a vonat kendők lobogtatása mellett robogott ki a pályaudvarból. A közönség nagyon meg volt indulva s bizony sokan megsiratták a távozó csalogányt, ki már többé nem zeng nekünk soha, s az ő aranyos Sárkáját, ki kötelező ígéretet tett, hogy a jövő hónap folyamán újra fellep a debreczeni színpadon.

Tegnap este bucsuzott a közönség zöme Blahánétól. Az előadás végével nem távozott senki sem a színházból. Együtt maradt a közönség, tapsolva, éljenzve. Harmacszor hívták a lámpák elé a nagy művészt, ki könyekre fakadt és sokáig hangosan zokogott.

A közönség Sárkát is többször kihívta a lámpák elé, majd végre Blaháné leányával jelent meg.

A színháztól az »Angol királynő«-ig sorfalat állva várakozott a több ezer főnyi tömeg. A közlekedés a Kossuth-utczán teljesen feunakadt. Még a gyalogutakat is megszállta a közönség, mely kitaró türelemmel várakozott.

Egy fél óra telt bele a várakozásba, mivel a távozó művész előbb a debreczeni színtársulat tagjaitól bucsuzott el, midőn Blaháné és Sárka a megjelent. Leirhatatlan volt a lelkesedés s óriási taps és éljenzugás kísérte egész az étterem ajtajáig. Az étterem zsufoltság teive volt előkelő közönséggel.

A néptömeg ezalatt az »Angol királynő«-udvarát foglalta el és szünni nem akaró éljenzéssel kívánta a művésznek megjelenését, ki nemsokára meg is jelent leányával, mire a nép lassankint eloszlott.

Tíz órakor kezdődött a vacsora. A harmadik fogásnál dr. Forrai Andras, a hírlapírók s művészek körének alelnöke Blahánét, majd Rostkowitz Arthur, lapunk főmunkatársa a magyar színpad ragyogó napjának bolygócskáját, Zsoldos Sárkát köszöntötte föl.

A bohém világ egész éjfélig együtt maradt, mikor is az egész társaság kísérté a művészt lakására.

Személyi hír. Thaly Kálmán városunk szeretett és tisztelt országyűlési képviselője, — választói meglátogatása céljából f. h. ó 19-én este 7 órakor néhány napi tartózkodásra közénk érkezik, a mit örömmel hozunk t. olvasóink tudomására.

* **Az első magyar asztaltársaság ünnepélye.** Az első magyar asztaltársaság legnap este a Koronában ülte meg márczius 15-iki ünnepélyét, mely vacsorával volt egybe kötve. Az asztaltársaság tagjai nagy számmal jelentek meg az ünnepélyen, melyen mindvégig magyaros jókedv és vidámság uralkodott. Az első felköszöntőt Boros Lajos diszelnök mondotta, ecsetelvén e nap nagy jelentőségét,

majd V e t é s s y Béla elnök tartott buzdító, lelkes beszédet a tagokhoz, mely beszéd után a jelenvoltaktól 20 frt gyűlt be jótékony czélra a társaság perselyébe. Madarász Gyula r. tag igen szépen szavalt a Tóth Kálmán „Előre” cz. költeményét. A társaság éjfélig együtt maradt.

*** Márczius 15. Hajdu-Nánáson.** Hajdu-Nánáson nagy ünnepélyvel ülték meg márczius 15-ikét. Délelőtt a ref. templomban istentisztelet volt, délután 3 órakor szabad ég alatt ünnepély, melyben a református tanítók dalárdája énekelt. László Gyula ref. s. lelkész szavalt, s az ünnepi beszédet Rákosi Viktor kitűnő író tartotta. Este az összes körökben lakomát rendeztek.

*** Öngyilkos lakatos segéd.** Kornizs Zoltán lakatos segéd tegnap d. u. 3 órakor nagypéterfia-utca 832 szám alatt levő lakásán egy két lövetű régi pisztolyal a jobb mellébe lött. A házmester a fegyver dördülésének hallatára be akart hatolni a fakatos szobájába, melyet azonban zárva talált. Felszaladt tehát a rendőrségi központra, honnan Pósalaki Mihály biztos dr. Balkányi Ede ker. orvosral lementek az öngyilkos lakására. Kornizs még élt s kiszállították a kózkórházba. Kornizs nagybányai születésű 24 éves ifju, ki már régebben van alkalmazva Klein Lajos kandia-utca 2582 sz. a. levő lakatos műhelyében. Nagybányán lakó szüleit értesítették a szerencsétlenségről. Öngyilkosságának okát még nem lehetett megtudni, mert csak ma hallgatták ki. Kornizst most a kózkórházban ápolják, hol állapotja jobbra fordult.

*** Elmaradt ülés.** A jog- és pénzügyi bizottság mára összehívott ülése, melyen tárgyalták volna Szabó József főszámvevő nagy horderejű indítványát, közbejött akadályok miatt elhalasztatott.

*** Feloldott zárlat.** Nádudvar községre az ott elerjedt ragadós száj- és körömfájás miatt elrendelt zárlat feloldott.

*** Idegen lobogók Debreczenben.** Ne méltóztassanak e czim alatt valami magyar-ellenes tüntetést vagy kihívást gondolni. Ilyenre a mi tiszta magyar népünk nem is gondolhatna. És ime megtörtént a szabadság ünnepnapján, a mi megtörtént más alkalommal nálunk is, másutt is, hogy egyesek fordítva szegezték rudra a nemzeti trikolorst ugynevezett, de csak ráfogott „olasz” zászlót tűztek ki házuk homlokára. Ennek az oka pedig gondatlanság vagy értetlenség lehetett. — Múlt feltűnést keltett azonban N.-Péterfia egyik emeletes házában csodálatos lobogója, melyen ott diszjelgett a piros is, a fehér is, no meg a zöld szín is. De minő sorrendben? Mi, a kik nem tudtuk eldönteni a rendelkezésünkre álló adatokból, a zászló imével foglalkozó tudósainktól várjuk a felvilágosítást, hogy melyik ország lobogója áll fehéren, piros és zöld színekben? Csekélység ugyan az egész dolog, de éppen azért bosszantó az ilyen zászló készítő tudatlansága.

*** Zion egyet közgyűlése.** A Zion debreczeni betegsegélyező egyet f. hó 15-én tartotta meg rendes évi közgyűlést a Frohner szálloda éttermében. Az egyleti tagok szép számmal gyűltek egybe. Felolvasásra került az 1895. évi ügykezelésről szóló jelentés, mely szerint a múlt év végén a rendes tagok száma 194, a pártoló tagoké 91 volt. Megemlékeztek a jeles eseményekről, melyek közül a legjelentősebb az evközben elhunyt 2 rendes tagról. Az özvegyek részére kiutalványozott 150—150 frt u. n. halotti segélyből özv. Schirf Jakabné bold. férje nevére 100 frtos alapítványt tett jótékony czélra és a fennmaradt 50 frtot is az egylet pénztárának adományozta. Az egyleti orvosok 194 r. tag családjánál 909 esetben nyújtottak segélyt 6510 beteglátogatással. Az egylet pénztára csupán gyógyszerekre 1000 frt 6 krt. Tisztelet díjakra és kezelési költségre 1230 frt és segélyezésekre 457 frt 50 krt. költött. Ezen tetemes kiadások dacára a vagyonszaporodás megközelíti az 1300 frtot, mely különböző czélú alapokra ir-

tott. Az egylet ez év május havában zászló-felszentelési ünnepet fog tartani. A szükséges pénzt egy Lahrecz M. L. ur vezetése alatt álló bizottság gyűjti magánadokozásokból s a költségek nagyobb része már meg is van. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentésének meghallgatása után, megadta a felmentvényt és köszönetet szavazott a vezetőségnek és az egyleti orvosoknak. Számvizsgáló L u s z t i g Dezső, B é k e s Lajos és G o l d s t e i n Mór urakat választották meg.

*** Köszönet és nyilvános nyugtató.** Tekintetes Tóth István ur. építész helyben, az építő iparostanonczok ösztöndíjösszegének gyarapítására tíz forintot adományozott. Fogadja kegyes adományáért az iparostanonczok nevében hálás köszönetemet. Ez alkalommal ismételtel felkérem különösbbe a helybeli építész, kőműves és ácsmester urakat, hogy hasonló kegyes adományait mellőtassanak hozzám akár a Kossuth-utczán a felsőbb leányiskolai, akár a Barsay fele háznál levő izr. tanoncziskolai irodába e hét folyamán elküldeni. Dóczy Gedeon, ip. tanoncziskolai igazgató.

*** Nyilvános köszönet.** Mindazon nemes-szívű emberbarátok, kik a „Bikur-Chólin” debreczeni izr. betegsegélyező egyet előjárása által ezen egyet segély pénztára javára rendezett, f. hó 11-én megtartott thea-estély alkalmával jótékony czélú adományaik által egyletünk czéljait előmozdítani kegyeskedtek, fogadják ezuton egyletünk nevében hálás köszönetünk nyilvánítását. Debreczen, 1896. márczius 15. Csengeri Imre, alelnök.

*** Emléket a hőseknek!** A mohácsi emlékmű bizottságától vettük az alábbi hazafias hangu felhívást: Honfitársak! Ünnepelei készül egész Magyarország. Boldog a nemzedék, a melynek megérnie adatott, hogy nemzetünk történetének ezredéves határkövét megépülni iassa. — Megépülni iassa dicsőséges nagy-nak, multak tanulságát intve hirdetőnek, jövő reménységét büszkén ébresztőnek. — Örömmünk és szenvedésünk, nagyságunk és pu-ztulásunk százados emlékei nehezítik szívünk, emelik föl lelkünk, amint annyi idők mesgyéin tévelyeg. Érti ezt mindnyájunk. — Egész társadalmunk cselekvése alkotások versenyére kél, hogy jövendő megmutassa, mint tudja e nemzedék megbecsülni, tíz évszázad n a g y j a i n a k e m l é k e z e t é t. Ünneplő hazáknak magyar közönsége, megkerdezzük tőled: ismeresz e nagyobbat a mi hallottjainknál, tudsz e szentebb helyet a mi temetőnkénél? Hőseinknek sirja, zászlóaink sirja, főpapjaink sirja, királyainknak sirja: egész hazánk sirja ez a nagy temető, Halálos tusáját vitta itt meg hazánk; százévek fiait nem sirattak mást, csak ami itt elveszett. Ünneplő hazáknak magyar közönsége, elmondjuk tenéked, hogy ez a temető mostan is csak pusztaság ki megkeresné, nincs, ki rátaláljon! Ezeknek a hőseknek sirja emléket, ennek a temetőnek föltámaszról beszélnő kápolnáját akarjuk megépíteni. Gyöngék az erőink, hogy magunk tehessük: erős a szabad Magyarország, hogy ő megtehesse. Adjon, ki mit adhat, a ki velünk érez. Szegény ha adózik, gazdag ha adózik, nagy lesz alkotásunk s leróhatjuk háánk. Hozzadjuk méltóan, méltóan mi hozzánk. Mohácson, 1896. márczius havában.]

*** Nekrológ.** Sulyos csapás érte Porcsalmy Soma h.-hadházi ref. tanítót és író forrón szeretett kedvos a fiának: Porcsalmy Porcsalmy Géza h.-bőszörményi kir. járásbírósi telezkönyv. gyakorlatnoknál élte 23 éves korában, hosszas szenvedés után e hó 11-én hajnali 3 órakor történt elhunytában. — T e m e t é s e e h ó 13-án délelőtt volt nagy részvét mellett H.-Hadházon. — A temetésen az ottani dalárda gyászadalokat

énekelt, Szabó Lajos ref. lelkész a templomban megható imát mondott. Koszorukat helyeztek a megboldogult ravatalára a következő feliratokkal: „Felejtetlen kedves fiunk — mélyen sujtott édes atyja.” „Felejtetlen öcsénknek — Soma és Gizella.” Pihenj eszedesen! Még találkozunk — szerető bátyád Gyula. „Felejtetlen fivérünk — Berta, Matild Ilona, Linka, Ida és Erzsike.” Emlékeül Porcsalmy Gézának — a h.-bőszörményi kir. járásbírósi tisztikara. „Porcsalmy Gézának — a mérnöki kar” stb. A gyászjelentést mélyen sujtott édes atyja adta ki családja s a nagyszámu rokonság nevében is; a temetést pedig nagy díszszel János Károly bőszörményi temetkezési intéze'e rendezte. A bőszörményi társaságban általános kedvelt derék ifjuban Porcsalmy Gyula, a „H.-Bőszörmény és Vidéke” fel. szerkesztője testvéröcsését vesztette. Béke poraira!

x Ügyvédi, bírósági, végrehajtás nyomatványok u. m.:

Rendes értesítvény,
Értesítvény haszonbérletről,
Kielégítési biztosítási jkönyv,
Kézbiztosítási iv,
Felhívás (tulajdoni igény érvényesítés),
Arverési hirdetmény,
Végrehajtási jegyzőkönyv,
Rendelvény,
Arverési jegyzőkönyv
100 egész ivenként 80 krért folyton kapható Hoffmann és Társa könyvnyomdájában, a főpostaváll szemben.

Táviratok.

Országgyűlés.

(Távirati tudósításunk)

Budapest, márcz. 14.

Ülés kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Sziágyi Dezső.

Jegyzők: Hévizy János, Perczel Béni, Schöber Ernő.

Kormány részről jelen voltak: Bánffy Dezső, Darányi Ignác, Erdély Sándor.

A képviselőház mai ülésében folytatta a filoxera által tönkre tett szőlőbirtokok helyreállításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Erdély Sándor igazságügyi miniszter nem lát a javaslatban semmit, ami az igazságügyi törvényekkel ellenkezőnek.

Bolgar Ferenc beszéde után F e s t e t i c h Andor gróf szólalt fel, elfogadva a javaslatot, de az egész rekonstrukciót saját régi planumához képest az állam által kívánja végeztetni.

Darányi Ignác védelmezi a javaslatot; ő a földmivelési érdekeket mindenha megvédi.

Szinay Gyul tartotta meg ezután nagyobb szabású beszédét.

Két órakor még mindig Sinay beszél.

A korona kísérete.

Budapest, márczius 16. (A Debr. eredeti táv.) A magyar koronát 8 fehér ló által vont díszhintóban külön szállítják az ezredéves ünnep alkalmával a parlamentbe. A díszhintót egy másik követi. Ebben foglal helyet Tisza Kálmán és herceg Eszterházy Pál, kik a koronát kísérik.

Márczius 15.

B u d a p e s t, márczius 15. A Debr. ered. táv. Az ország fővárosában a szokott fénynyel és lelkesedéssel ülték meg márczius 15-ikét az egyetem és iskolák ifjuságai, az egyesületek, testületek. A vidék ünnepei közt első helyen áll az idén a vértanuk városáé, Aradé. Ez ünnepről a következő aradi távirat számol be:

Arad szab. kir. város hazafias polgáasága a szokottnál is nagyobb fénynyel ülte meg a márczius 15-ikét, mint ezer éves történetünk egyik legkimagaslóbb napját. Az ünnepségre,

meghívták Rákosi Jenőt, a Budapesti Hírlap főszerkesztőjét, hogy ő mondja el a nagy évfordulóhoz méltó emlékbeszédét. Kora reggeltől ünneplő közönség töltötte meg az utcákat, melynek színe-java reggel 9 órakor a városháza dísztermébe gyülekeztek össze, hol az ünnepek első része folyt le.

Institoris Kálmán Arad város főjegyzője lelkes beszéde után, melyben egyuttal üdvözölte Rákosi Jenőt, a polgári főiskola énekelte a „Talpra magyar”-t. Majd Tompa Kálmán elszavalt Várady Antalnak ez alkalomra írt költeményet, Márczius 15-ét.

Az énekkar újból való éneke után Rákosi Jenő mondta el „Emlékbeszédét”, melynek lelkeshangja, eszméletbeli magyar szava legnagyobb részét vette el azoknak a tapsoknak és éljenzéseknek, melyek az ünnepség alatt gyakran felhangzottak. Varjassy Árpád, a Kölcsey Egyesület elnökének záró szavai után a testületek, egyesületek s a tömör falu közönség zeneszó mellett a vértanúk szobrahoz vonult, ahol az ünnepségnek maradt részét rendezték. Itt Tiszti Lajos mondta az emlékbeszédet, mely után a közönség hazafias dalok éneklése közben szétszórt. Este díszlakoma volt Rákosi Jenő tiszteletére.

Kasics-Fehérváry-ügye.

Budapest, márcz. 15. (A »Debr.« ered. táv.) Az utóbbi napok egyik nagy szenzációja a Kasics-Fehérváry, Gromon Schittraffer vasárnap délelőtt úgy látszik, befejeződött. Schittra Ferencz visszalépett és a megtörtént kihívást visszavonta. Kasics Péter nyug. min. tanácsos segédei Kaas Ivor és Kocziany Géza tegnap délután fel négykor találkoztak Schittra Ferencz min. tanácsos megbízottjaival Álgya Sándor alezredessel és Karácsony Lajos min. titkárral. Álgya Sándor gyár-utcai lakásán. A kihívó Schittra-fel segédei a tárgyalás elején felvetették azt a kérdést, vajon Kasics röpiratának sőt sértő kifejezései Schittrára, nevére vonatkoznak-e? Kasics segédei azt felelték, hogy ezt Schittra megbízottainak kell legjobban tudniok. Erre kijelentették Schittra megbízottai, hogy felük nevében elégtételt kérnek Kaas Ivor br. és Kacziány Géza azzal válaszoltak, hogy mivel nőről van szó, felök teljes feyveres elégtételt ad. Schittra segédei erre háromszoros gojyó váltást és a felek sértetlen maradása esetére harcsképtelenségig való kardpárbajt ajánlottak Kasics részéről erre kijelentette, hogy felök nevében akár a három gojyó váltást, akár a harcsképtelenségig való kardpárbajt elfogadják, de mind a kétöt nem. Schittra megbízottai ragaszkodtak föltételeikhez s kijelentették, hogy az éj folyamán megbízottjukkal értekeznek. A konferenzia azzal végződött, hogy vasárnap a mérkőzés megtörténik és pedig, ha pistolypárbaj lesz, a honvédkaszárnyában, ha kardpárbaj, akkor valamelyik vívóteremben. Álgya meg is igérte, hogy e véget a szükséges lépéseket a honvédlaktanya parancsnokságnál megteszi. A segédek a végérvényes állapotásra vasárnap reggeli 9 órát tűzték ki. Kaas Ivor lakásán volt a találkozás. Kacziány és Kaas várták is őket, de helyettök egy levél jött. Ebben Álgya és Karácsony kijelentik, hogy felök, Schittra Ferencz azon az alapon, hogy Kasics Peternek két elintézetlen ügye van, visszalép és a megtörtént kihívást visszavonja. Kasics megbízottai erről jegyzőkönyvet vettek fel s értesítették megbízottjukat.

Általános tanulóstrájk Bulgáriában.

Budapest, márczius 17. (A »Debrecezen.« ered. táv.) Bulgária több nagyobb városában különös mozgalom indult meg a tanuló ifjúság körében, mely máris nagyobb arányokat öltött és némely helyütt sajnálatos kihágásokra is veze ett. A küszködési tanítóképző intézet ifjúsága ugyanis táviratilag panaszt akartek tenni a közoktatásügyi miniszternél az új vizsgálati rendszer ellen, a mit azonban az intézet igazgatója megakadályozott. A tanulók erre tüntetőleg elhagyták az iskolát s beszüntették az iskolalátogatást. E miatt a tanulók vezetőjét letartóztatták és csendőrfedezet alatt Szofiába akarták vinni. A városon kívül azon-

ban mintegy 5 kilométernyire a tanulók megtámadták a csendőrfeket, kik kénytelenek voltak fegyverhez nyulni s több tanulót megsebesítettek. Utoljára is a tanulók nagy száma miatt az elfogott tanuló hátrahagyásával visszavonultak a csendőrfek. — Az ezen eseményekről Szofiába érkezett táviratok folytán az ottani egyetemi ifjúság elhatározta, hogy kérvényt nyújt be a közoktatásügyi miniszterhez, hogy tegyen intézkedést, hogy a rendőrség ne avatkozzék be az iskolák belső ügyeibe. — Szlevnóban és Gabrovóban a gimnáziumok felső osztályainak tanulói szintén beszüntették az intézet látogatását és táviratot intéztek a közoktatásügyi miniszterhez, a melyben a fizikai és szellemi egészség érdekében az állapotok orvoslását kérik. A miniszter eltökélte magát, hogy a legszigorubb intézkedésekkel fojja sújtani a középiskolai tanulók ezen kihágásait.

Nemzeti párt értekezlete.

Budapest, márczius 16. A Debr. ered. táv. A nemzeti párt tegnap Kovács Albert elnöke alatt értekezletet tartott, melyen a hadügyi tárcza költségvetését tárgyalta. Többek felszólalása után azonban a párt elhatározta, hogy a tárgy beható megvitatása érdekében az értekezlet holnap folytatja, a mikor is határozatot hoz a tárczát illetőleg.

Konfiskált becsület.

Budapest, márcz. 16. (A »Debr.« ered. táv.) A Dániel József ellen hozott ítéletet a közvélemény megdöbbenően kegyetlennek tartja, és Dániel családja sem akceptálja végérvényesenek. Az egész affairt a büntető bíróság elé vinni szándékozik, így akarván a kompromitált családtagot rehabilitálni és biztosnak hiszik, hogy az ügy Dániel Józsefekre nézve kedvező elintéztést fog nyerni.

Közgazdaság.

Bankok közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márczius 16.

I.

Ipar- és kereskedelmi bank közgyűlése.

A debreczeni ipar- és kereskedelmi bank XXIX-ik rendes közgyűlést tegnap márczius 15-én délelőtt 10 órakor tartotta meg az intézet saját helyiségében, melyen a részvényesek szép számmal jelentek meg. Husz részvényes képviselt 374 részvényt és 290 szavazatot.

Sesztina Lajos elnök kevéssel tíz óra után nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölve a megjelent részvényeseket.

Ezután felolvasták az igazgatóság évi jelentését mely a következő:

Tisztelt közgyűlés!

Midőn az elmúlt 1895-ik évi üzletre vonatkozó és a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleget mellékleteivel együtt szerencsénk van betérjeszteni: nem mulaszthatjuk el a t. közgyűlés figyelmét azon körülményre felhívni, hogy az elmúlt kedvezőtlen gazdasági viszonyok és ebből kifolyólag a pénzpiacz megdrágulása folytán — tekintve egyes helybeli pénzintézetek kezdeményezését — helyén valónak láttuk a betéti kamatokat mult év november 1-től 4 1/2%-ról további intézkedésig 5%-ra emelni, mi által betéti állományunk érezhetően emelkedett.

Zárszámadásunk a mult évről szerény haszoneredményt tüntet fel, főleg azon okból, mert kénytelenek voltunk az előző évekből fenmaradt kétes követeléseket — tekintettel mérlegünk korrektségére — a lehető legkisebb összegre redukálni.

Ezen előterjesztésünk után az elmúlt évi üzleti forgalomról a következő áttekintést nyújtjuk:

Váltoleszámítolás volt összesen 9243 drb 3,432,651 frt 56 kr; ez évben visszaváltatott 7186 drb 2,710,843 frt 32 kr. maradt váltótárca 1895. december 31-én 2057 drb 721,808 frt 24 kr.

Előleg állomány 243 drb 71,833 frt, ez évben előlegeztetett 188 drb 45,502 frt, összesen: 431 drb 117, 335 frt, ez évben visszaváltatott: 132 drb 29,750 frt, maradt 1895. december 31-én előleg állomány 299 darab 87,585 forint.

Könyvetét. 1895 január 1-én volt betét állomány 815,634 frt 63 k. ez évben bevétel és tökéltetett 808,344 frt 10 kr. összesen 1,623,978 frt 73 kr. ez évben vissza fizettetett 760,583 frt 44 kr. maradt 1895. december 31-én betét állomány 863,395 frt 29 kr.

Pénztár 1895 január 1-én volt pénzkészlet 6500 frt 12 kr. ez évben bevétel 5,001,149 frt 28 kr. összesen 5,007,649 frt 40 kr. ez évben kifizettetett 5,001,977 frt 37 kr. maradt pénzkészlet 1896 január 1-re 5,672 frt 03 kr.

Az 1895-iki üzlet eredmény a szabályszerű leírások után teszen 8,963 frt 32 kr. levonva az 1894. évi előrehozatalt 486 frt 96, ez évi tiszta nyeresemény 8,476 frt 36 kr.

Javaslatba hozzuk: az alaptőke 5 százalékos kamatozásául 7,500 frt marad 976 frt 36 kr, ebből 7 száz. az igazgatósági tagok ügyvezető részére 68 frt 34 kr. 5 száz. a tartalékalap gyarapítására 48 frt 82 kr. 117 frt 16 kr. maradt: 859 frt 20 kr. mult évi előrehozat 486 forint 96 kr., maradt: 1,346 forint 16 kr.

Ebből ingatlan törl. tart. gyarapítására 500 frt, ebből tartalék tőke 451 frt 18 kr. felügyelő bizottság díjazásai 300 frt 1,251 frt 18 kr. új számlára előre vitessék 94 frt 98 kr.

Az 1890-ik évről 3 drb. 5-ös számú szelvény ez ideig be nem váltatván, ezek alapszabályaink 57 pontja értelmében elévültek és 20 frtnyi értéköknek nyugdíjalaphoz csatolását elrendelni méltóztatassék.

Azon esetben, ha javaslatunk elfogadtatik, a 10 számú szelvények 5 frtjával leendő beváltásait folyó évi márczius hó 16-tól kezdve krjük elrendelni.

Jelentésünk folytán és a felügyelő bizottság jelentése alapján kérjük ugy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság részére a mult évi számadások terhe alóli felmentvény megadását.

Alapszabályaink 34 és 35 pontja értelmében igazgatóságunkból a sorrend szerint Gaszner Károly és Tóth István urak lépnek ki: kiknek helyeit 3 évre betöltetni kérjük.

A mult évi közgyűlés 4 ik számú határozata értelmében a tisztviselő nyugdíjazására vonatkozólag egy javaslatot bátorkodunk előterjeszteni, melyet tárgyalás alá venni és megállapítani méltóztatassék.

E jelentést a közgyűlés tudomásul vette, s a felmentvényt megadta az igazgatóságnak.

Ez után a felügyelő bizottság, melynek tagjai Schmidt Ágoston, Fürst Ödön és Mayer Emil, terjesztette elő a következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-a s intezetünk alapszabályaink 50 §-a alapján van szerencsénk a t. közgyűlésnek jelenteni, hogy megbízatásunkból kifolyólag intezetünk ügyvezetését az 1895. évben kellő módon figyelemmel kísértük s azt mindenkor rendben találtuk.

Intezetünk vagyonát leltározva s a zár számadás és mérleg tételeit a főkönyv tételeivel összehasonlítva, azokat megegyezőnek s rendben lévőeknek találtuk, miért is az igazgatóság előterjesztéséhez hozzájárulva a mérleg és a nyereség felosztás elfogadását a t. közgyűlésnek részünkről is ajánljuk.

Ezen jelentésünk alapján tisztelettel kérjük, hogy a lefolyt üzletről ugy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság részére a felmentvényt megadni méltóztatassék.

A közgyűlés a felügyelő bizottság jelentését is tudomásul véve, a felmentvényt annak is megadta.

Ezután a tisztviselő ügye került napirendre s az orsz. nyugdíjintezet alapjához való járulás segélyezés czimen hozatott javaslatba.

Dr. Kola János ügyész egy 7 pontból álló indítványt olvasott föl, melynek 6 pontját magáévá tette a közgyűlés s csak a 7-iknél keletkezett egy kis vita, melyben résztvettek Berger Henrik, Szaszina Lajos, dr. Kola János.

Végre azon módosítványban állapodtak meg, hogyha az intézet felszámolásba lépne, a tisztviselőkről gondoskodik, a felszámolást követő évre, s még egy évig kifizetendő a nyugdíjleltmények, nehogy a felszámolás meg legyen akadályozva.

Miután egészen új alapszabálytervezetet dolgoznak a jövő évre, ez a javaslat addig csak mint közgyűlési határozat szerepel.

Ezután Gaszner Károly és Tóth István igazgatósági tagokat, miután mandátumuk lejárt, újra megválasztották 250—250 szavazattal.

Az 5% osztalékok kifizetését pedig ma kezdik meg.

Ezzel a közgyűlés kevéssel 11 óra után véget ért.

II.

A közgazdasági bank közgyűlése.

A közgazdasági bank részvény ársaság tegnap délelőtt 10 órakor a városháza nagy termében Dr. Király Ferenc az igazgatóság elnöke, országgyűlési képviselő elnökléte alatt tartotta meg évi rendes közgyűlését.

A részvényesek ugyan nem tanúsítottak váiai szerföltöt nagy érdeklődést a közgyűlés iránt, mindazonáltal Dr. Király Ferenc egyenlőre 11 órakor a gyűlést megnyitja. Konstatálja, hogy a közgyűlés az alapszabály-szerint meghirdetett, a kellő intézkedések megtételtek. Megjelent 23 részvényes 731 szavazat képviselőiben, elnök eszerint konstatálja, hogy a gyűlés határozatképes.

Ezután felkéri a jelen közgyűlés jegyzőkönyvnek vezetésére Dr. Holländer Lajos jogtanácsost, a jegyzőkönyv hitelesítésére Marton Imre és Bárdos Géza részvényeseket, a szavazatszedő küldöttség elnöke Marton Imre, tagjai pedig Kéki Sándor és Bárdos Géza lesznek.

Az igazgatóságnak a lefolyt 1895 üzletéről szóló jelentését olvassák fel ezután, melyből átvesszük a következőket:

Kötelességünkhöz hiven van szerencsénk intézetünk mult évi üzleteredményét a tisztelt közgyűlés elé terjeszteni s működésünkre szives helybenhagyásukat kérni. Bemutatott negyedik évi számadásunk igazolja, hogy ez utórol a mult évben sem térünk le s czélunk felé egy lépéssel ismét közeledtünk. Tisztelt részvényeseink előtt nem ösmeretlen a mult évi pénzügyi helyzet, mely az év első s még inkább utolsó hónapjaiban erős próbára tette életképességünket. Es hogy az évek óta nem tapasztalt általános nyomasztó helyzet üzleti életünkben a legcsekélyebb nyomot sem hagyta hátra, sőt az erősödés, a fejlődés két-egbevonhatatlan jeleit mutathatjuk fel: élénken bizonyítja általában helyi piacunk szilárdságát közelebből pedig üzleti elveink helyeségét. Nem szabad figyelmen kívül hagyunk s mint egyik leghathatósabb tényezőt talán első sorban kell felemlitenünk, a közönség részéről megalakulásunk óta folyton növekedő bizalmat, melynek köszönhetjük, hogy betéteink a mult év végén már az egy milliót meghaladták. Ezen emelkedés, mig egyrészt öröndetes, másrészt oly kötelességeket ró reánk, melyekkel okvetlen számolnunk kell, hogy a belénk helyezett bizalmat jövőre is fentart-hassuk s tőlünk telhetőleg ápoljuk. Hogy ezt elérhessük, tisztelt részvényeseink hathatós támogatását is reméljük, mivel e nélkül törekvésünk sikere nem vezethetnek.

Mióta szerencsések vagyunk intézetünk ügyeit vezetni, sohasem tévesztettük szem elől, hogy nagygyá és erőssé csak ugy fejlődhetünk, ha tartalékainkat a lehető legnagyobb mértékben gyarapítjuk. Ezért javasoltuk mindig a részvényeseinknek a pénzügyi viszonyoknak ugyan eléggé megfelelő, bár a részvényvállalato- lóknál ritkábban előforduló 5%-os kamatozá- sát részvényeinknek, mely javaslatunkat intéze- tünk jól felfogott érdekében szivesek voltak mindenkor elfogadni. Ezuttal is tekintettel a

fentebb elmondottakra újlag 5%-os osztalékokat bozunk javaslatba, hogy rendes tartalékunkat 17,000 frtra, veszteség-tartalékunkat pedig 3,500 frtra s így tartalékainkat együtt 20,500 frtra emelhessek, mely összeg részvénytőlünk után több mint 10%-nak felel meg. Kérjük a tisztelt közgyűlést, sziveskedjék ezen javasla- tunkat elfogadni s intézetünk jövő érdekét, mely végeredményében kétségtelenül tisztelt részvényeseink érdeke előmozdítani.

Mult évi eredményünk bemutatott zár- számláink szerint az előző évvel szemben is- mét öröndetes emelkedést mutat, daczára, hogy kétes követeléseink leírására 6010 frt 34 krt kellett fordítanunk; mely összeg a mult közgyűlés által rendelkezésünkre bocsátott 1500 frt veszteség-tartalék épségben tartása folytán, egészen terhelte ez évi mérlegünket. Méltöz- tassanak ezen leírásokat, melyeket mérlegünk pontossága érdekében a legnagyobb szigoru- sággal eszközöltünk — jóváhagyni.

A nyereségre vonatkozólag a következő javaslatot teszi igazgatóság: marad a köz- gyűlés rendelkezésére összesen e. é 17,530 frt 05 kr, ennek hováfordítása iránt bátorodunk a következő javaslatot előérjeszteni: osz- talékok fizetessék a részvénytőlke után 5 szá- zalékkal 10,000 frt, a tartaléktőlkehez, hogy az 17,000 frtra kiegészítessék — esatoltassék 4,319 frt 79 kr., a felügyelő bizottság díjazá- sára fordítassék 300 frt, veszteségtartalékba helyeztessék 2,000 frt a nyugdíjapnak ado- mányoztassék 425 frt, együtt: 17,044 frt 79 kr., az ezek levonása után még fennmaradó 485 frt 26 kr., az 1895. évi számlájára elő- vezetessék.

Az igazgatósági jelentést a közgyűlés tag- jai egyhangulag tudomásul veszik s ennek kapcsán az igazgatóság indítványt a mult évi nyereségre vonatkozólag elfogadják.

A felügyelő bizottság Steinfeld Mihály, Szepegy Sándor és Györfly Aladár jelenté- sét, melyben az az ellenőrzésről tesz jelentést, szinten elfogadják és ugy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság részére a felmentvény egyhangulag megadják.

Ezután következtek a választások. — A választás vezetésére kiküldött bizottság meg- kezdte működését s annak befejezte után Dr. Király Ferenc elnök hirdette ki az eredményt, mely szerint az igazgatóságból az alapszabály értelmében sorshuzás után kilé- pett két tag: Dr. Király Ferenc és Lukács Ármin újabb három évre, előbbi 414, utóbbi 439 szavazattal megválasztottak. Békessy Pé- ter 25 szavazatot kapott.

Az igazgató tanácsból szinten sorshuzás után kilépett hat tag, nevszerint Békessy Pé- ter, Berger Jenő, Lichtschein Samuel, Nánási Oláh József, Dr. Szikszay Szabó József és Wolafka Antal, mindannyian 439 szavazattal újabb három évre megválasztottak.

A Veisz Lévi és Samu Béla igazgatósági tanácsangok időközben történt kilépésük ál- tal megüresedett két helyre pedig Keki Sán- dor és Nagy Jakab részvényesek 439 szava- zattal választottak meg három évre.

A gyűlésnek más tárgya nem lévén, el- nök azt néhány buzdító szavával berekeszti.

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt-re	6.76—77.
Uj buza őszre 1896.	7.07—08
Őszi rozs	—.—
Tavaszi rozs	6.44—45
Őszi zab	—.—
Tavaszi zab	6.12—14
Uj tengeri május—jun.-ra	4.16—17

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt-re	7.39—40
Tavaszi buza márcz.—ápr-re	7.52—54
Őszi rozs	—.—
Tavaszi rozs	6.91—93
Őszi zab	—.—
Tavaszi zab	6.40—42
Tengeri máj-jun.-ra	4.69—70.

MUTATÓ TABLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütö- ökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a be- adványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbíróóság szóbeli ke- reseteket, kérelmeket s nyilatkozatokat fölvesz ked- den és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelen- hetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Museum, a collegiumban, nyitva van vasár- naponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona“ a keresk- k adémia palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:	
Hétfőn)	
Csütörtönköu) 11—12 óráig.	
Kedden)	
Szerdán) 9—11 óráig.	
Pénteken)	
Szombaton)	

Délután:

Minden hétköznap	2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt	9—12 óráig.

Március 31. Városi-bála „Bixs“ dísztermében Sz. Dávid Istvánnál zene-estély Vasárnap

Veres Tóni, kedden Rác Károly és pénteken Magyar testvérek

Debreczeni városi színház

Idénybérlet—131 sz. Páros bérlet 131 sz.

Kedden, 1896. marc. hó 17-én:

Böregér.

Vig operette 3 felvonásban. Mailhac és Halevy «Reveillon» bohózata után irták: Haffner és Genee. Fordította: Vezéri Ödön. Zenéjét szerzette Strauss. (Rendező: Tiszay D.)

Nyiltér. *)

Uj ácsmester.

A mult évben az építő iparosok között fel- merült surlódások folytán alólírott is köte- lezettem az iparhatóság által, hogy a rend- szeres ácsmesteri vizsgát tegyem le.

Ezennel kijelentem, hogy a napokban a m. kir. államépítészeti hivatal mérnöki vizsgáló bizottsága előtt az ácsmesteri vizsgát sikere- sen letettem.

Egyszersmind felkérem a n. é. közönség ugymint a multban, jövőben is szives támoga- tásukat és b. pártfogásukat.

Debreczen, 1896. marc. 15.

Ménés Gábor

ácsmester
Homok-utca 2977.

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget Szerk.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legujabb mintázzal és szinekbén, u. m. fe- kete, fehér és szines Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos' koczázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben 2000 szin és mintázzal s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld Henneberg G. (cs. és kir. ud. szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Mrgyar nyelv en irt megrendelések pontosan elintéztettek (II.)

Árpád a honfoglaló
Szent-István
első apostoli király,
I. FERENCZ JÓZSEF
dicső uralkodónk
arczképpel ellátott
millenniumi

KALAPOK,

melyek a budapesti egyetemi ifjuság által a f. hó 4-én tartott gyűlésen egyhangulag fővegének elfogadtatott s így természetesen minden város diáksága és intelligenciája ezen kalapot viseli.

Kapható

SCHWARCZ M. L.

divat üzletében, a főposta mellett.

Öshazánkból eredő levelek darabonként 10 kr.

Egy elsőrangú, népszerű, könnyen terjeszthető biztosítási intézmény megbízható, tevékeny,

főügynököt

keres.

Ajánlatok „Productiv 18935” cz. alatt Goldberger V. A.-hoz címzendők Budapestre, Váci-utca. Csak tényleg szerzőképes erők vétetnek tekintetbe.

310 sz. 1896. v. k.

Árverési hirdetemény.

A depr. kir. jbiróságnak 4338—1896 P. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Hertzka Gusztáv, továbbá Barber Fridor és tsa. részére özv. Székely Jánosné és Wagner János debreczeni lakosoktól 368 frt 77 kr. tőke, ennek 1895 évi május hó 10 napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 70 frt 12 kr. perköltség erejéig valamint 721 frt 51 kr. tőke, ennek 1895 márczius 10-től folyó hat százalék kamata és 70 frt 12 kr. perköltség erejéig, 1895. évi április hó 26-án bíróság lefoglalt és 491 frt 50 kr. becsült öltönyszövet, kocsis és lóálló ingóságok 1896. évi márczius hó 23-án délután 3 órakor kezdetét veendő és piac-utcán, az Áron-féle háznál megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi márcz. hó 2.

Török Péter
bir. kiküldött.

Uj!
női confectiono üzlet.

Van szerencsém a n. é. hölgy közönséggel tudatni, hogy a városháza épületében, Kossuth-utcán lévő

női divat üzletemet

ugyancsak a mai naptól **női confectiono**val bővíttem meg és már megérkeztek, a **legujabb divatu tavaszi**

gallérok és jaketek gyermek felöltöket

ugymint a **legdivatosabb**

női és gyermek kalapok,

Alakítások és rendelmények gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy áru min: árák tekintetében a versenyt bárkivel kiálom. Tisztelettel

EMERICH ARNOLDNÉ

női divat terme Kossuth-utca elején.

270/1895. v. k. sz.

Árverési hirdetemény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 3658 1896.P. sz. végzése folytán közhírré tételik miszerint Ranunkel H. és fia czég részére Tamás Ferencz debreczeni lakostól 308 frt 95 kr. tőke, ennek 1895 évi július hó 13-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 38 frt 75 kr. perköltség erejéig 1896 évi február hó 6-án bíróság lefoglalt és 330 frt becsült butorok és egyebekből álló ingóságok 1896. évi márczius hó 24-én délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és meszena-utca 877. szám alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi márcz. hó 5-én

Sugár Gyula
bir. kiküldött.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispániától.

165.

1896.

Pályázati hirdetemény.

D. brecezen sz. kir. város közkórházánál megüresedett belgyógyászati kisegítő orvosi állásra, mely állás évi háromszáz (300) frt fizetéssel, lakással bent a kórházban, fűtés, világítás és teljes ellátással van összekötve, pályázat hirtetetik.

Megjegyzetlik, miszerint ezen orvosi állás ideiglenes kinevezés útján fog betöltetni s a kinevezett orvos állása állandósításra igényt nem tarthat.

Felhívatoak az ezen orvosi állásra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám f. évi április hó 1-ig anyival is inkább benyujtsák, mert a később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1896. márczius hó 3-án.

Gróf Dégenfeld József.

Fontos minden fuvarosnak!

I. Bécs-Ujhelyi finom és terpentinolaj finomító,
kárány és zsiradék nemű gyár

Franz v. Furtenbach

Wiener-Neustadt.

Bejegyzett

védjegy

Eddig utól nem ért
Uj különleges tengelykenőcs
olaj és terpentinolaj tengelyeknek.

Óv, fagy
futás által tüze-
sedés, lefolyás ellen.

Kopott tengelyknél nélkülözhetetlen. Nyílt tehertengelyeknek kitűnő. — Mindenféle kenő készülékeknel használható.

Vegyészileg megvizsgálva!
Gyakorlatilag kipróbálva!

Savanymentes. Vizmentes Homokmentes.

Szétküldés csakis eredeti pléh dobozban á 5 klo.

Doboz ára :

Ausztria-Magyarországra franco minden állomás frt	2.50
Bosznia és Hercegovina " " " "	2.75
Külföldre a gyárból szállítva " " " "	2.25